

Ewa Łużyniecka, Edmund Małachowicz

Lubiąż, gm. Wołów, woj.
wrocławskie

Informator Archeologiczny : badania 22, 131

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z kwadratowych cegiełek o długości boku 16-17 cm i grubości 5-6 cm, oraz pomieszczenie przylegające do niej od strony północno-zachodniej. Był to budynek prawdopodobnie na rzucie prostokąta, drewniany, posadowiony na podmurówce z bloków piaskowca, kamieni wapiennych i cegły "palcówki". Podmurówkę zlokalizowano tylko w centralnej części obiektu, w pomieszczeniach zawierających urządzenia ogrzewcze. Pomieszczenia poboczne posiadały podwalny dębowe posadowione bezpośrednio na ziemi. Dwór można datować na podstawie zabytków ruchomych na przełom XV i XVI w. Liczne ślady spalenizny świadczą o zniszczeniu dworu wskutek pożaru.

Po spaleniu dwór został rozebrany do poziomu podwalin i podmurówek, a następnie zasypany ziemią pochodzącą prawdopodobnie z pogłębiania fosy. Na tak zniwelowanym po raz drugi terenie pobudowano, zapewne w początku XVI w. następny dwór, całkowicie drewniany. W 1988 r. odsłonięto fragment dziedzińca utwardzonego zaprawą wapienną, wylaną na warstwie niwelacyjnej gruzu ceglanoego. Nie odkryto dotąd budynków związanych z tą ostatnią fazą zaścienia zamczyska. Można ją łączyć z opisem znanym z XVII-wiecznych inwentarzy.

Wykop zlokalizowany w południowo-wschodnim narożniku zamczyska odsłonił wysoki słupek zbudowany z ciosów wapiennych, piaskowca i cegły "palcówki", na fundamencie z kamieni granitowych, analogicznie do odkrytych w roku ubiegłym. Potwierdza to palisadowy charakter umocnień na całym obwodzie krawędzi zamczyska.

Z zabytków ruchomych odkryto 1 monetę - srebrny szeląg Albrechta Pruskiego z 1530 r., fragmenty naczyń glinianych (wyklejono całkowicie 1 dzbanek) i szklanych, fragmenty uprzęży końskiej, sprzączki żelazne do pasa oraz liczne gwoździe i haki żelazne.

Materiały i dokumentację złożono w Muzeum Regionalnym w Kraśniku.

Przewiduje się kontynuację badań.

Lubiąż, gm. Wołów,
woj. wrocławskie

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr inż. arch. Ewa Łużyńska. Konsultant: prof. dr hab. Edmund Małachowicz. Finansował WOA-K we Wrocławiu. Pierwszy sezon badań. Ratownicze badania inwentaryzacyjne browaru i piekarni z XII - XX w.

Najokazalszym budynkiem gospodarczym klasztoru cysterskiego w Lubiążu jest budynek dawnego browaru i piekarni. Jest on położony w południowo-zachodniej części wzgórza klasztornego. Pierwsze wzmianki o wzniesieniu tych obiektów gospodarczych pochodzą z 1404 i 1452 r. Najstarszy przekaz ikonograficzny datowany jest na poł. XVIII w.

W związku z remontem tych obiektów prowadzono nadzór robót budowlanych i wykonano inwentaryzację zachowanych reliktów z siedmiu faz budowlanych.

I. Pod koniec XII w. w czasie budowy pierwszego cenobium cysterskiego w Lubiążu, założono budynek gospodarczy o wymiarach 11,5 x 6,6 m. Przetrwała piwnica tego założenia wzniesiona z cegły o układzie wendyjskim.

II. W pierwszej połowie XIII w. dobudowano do południowo-wschodniego narożnika kuchnię o wymiarach 6,5 x 5,5 m krytą sklepieniem stożkowym.

III. W drugiej połowie XIII w. do kuchni dobudowano od strony zachodniej budynek gospodarczy o wymiarach 8,3 x 10,8 m częściowo podpiwniczony. Piwnica była sklepią kolebą ostrołukową.

IV. W XIV - XV w. nastąpiła przebudowa wnętrza istniejących trzech budynków, dowodem tego jest wymiana południowej ściany budynku z końca XII w.

V. W latach 20-tych XVIII w. włączono relikt zniszczonych pożarem budynków średniowiecznych w obręb budowli nowożytnej. Wzniesiono dwukondygnacyjny, nakryty podwójnym dachem trzynastoosiowy budynek.

VI. Całkowita przebudowa obiektu w początkach XIX w. Budynek wydłużono na zachód, przebudowano wnętrza, zwiększono ilość kondygnacji, oblicowano elewacje.

VII. Na początku XX w. zmieniono niektóre ściany działowe, zagruzowano część piwnic, wymieniono niektóre sklepienia na stropy.

Badania będą kontynuowane.

Mała Nieszawka, gm. Wielka
Nieszawka, woj. toruńskie,
st. 1

Muzeum Okręgowe Oddział Archeologii w Toruniu

Badania prowadziła mgr Romualda Franczuk, przy współpracy mgr Romana Domagały. Finansował WKZ w Toruniu. Jedenasty sezon badań. Relikty zamku pokrzyżackiego (XIV-XV w.).

Po rocznej przerwie kontynuowano badania na zamku, w skrzydle zachodnim, gdzie